

OTSUS

12.07.2019 nr 5-5/2019-036

Koondumisele nr 21/2019 EMG Karjäärid OÜ / Geoforce OÜ loa andmine

1. Koondumine

EMG Karjäärid OÜ (registrikood 14273374) volitatud esindaja esitas 03.07.2019 Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt vastavalt 01.07.2019 sõlmitud osade müügilepingule kavatses EMG Karjäärid OÜ omandada 75% Geoforce OÜ (registrikood 11224820) osakapitalist. Tehingu tulemusel kuuluks Geoforce OÜ koondumise teate esitanud EMG Karjäärid OÜ valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 04.07.2019 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks EMG Karjäärid OÜ ja Geoforce OÜ.

EMG Karjäärid OÜ kuulub AS-i Infortar kontserni. EMG Karjäärid OÜ põhitegevuseks on liiva ja kruusa toormaterjali kaevandamine, töötlemine ja müük erinevatele ehitusmaterjalide tootjatele, teede ja infrastruktuuri rajamisega tegelevatele ning teistele ettevõtjatele. EMG Karjäärid OÜ tütarettevõtja OÜ Kuiv Liiv tegeleb liiva väärindamisega (peamiselt materjali kuivatamine ja segamine saavutamaks kliendi soovitud koostist).

AS-i Infortar kontsern tegutseb erinevatel tegevusaladel. Eelkõige on tegevus seotud finants- ja kinnisvarainvesteeringute tegemise ning haldamisega; energeetikaga; tehnovõrkude ehitamisega; trükitoodete valmistamise ja müügiga; klaastoodete, lauanõude ja köögitarvikute pakkumisega toitlustajatele ning eraisikutele; fotograafia alaste teenuste pakkumisega; spordirajatiste haldamisega; valuutavahetusteenuste ja meelelahutusautomaatide alaste teenuste pakkumisega ja taksoteenuse ning sellega seotud

teenuste pakkumisega. Kontserni kuulub AS Eesti Gaas, koos oma tütaretevõtjatega, mis muuhulgas tegeleb gaasitorustike ja rajatiste, kuid ka keskkütte-, vee- ning kanalisatsioonitorustike rajamisega. Kontserni sidusettevõtjaks on AS Tallink Grupp.

Geoforce OÜ-I on kolm osanikku: Ivard OÜ (25%), Kerme Investeeringud OÜ (50%) ja OÜ Deorentes (25%). Käesolevas koondumises on valitsevast mõjust loobuvateks ettevõtjateks ehk müüjateks Ivard OÜ ja Kerme Investeeringud OÜ, mis mõlemad kuuluvad P.M-i (isikukood [...]) valitseva mõju alla. OÜ Deorentes, mis kuulub A.R-i (isikukood [...]) valitseva mõju alla, ei ole antud tehingus müüjaks.

Geoforce OÜ põhitegevuseks on liiva ja kruusa toormaterjali kaevandamine töötlemine ja müük.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

EMG Karjäärid OÜ (kogu AS Infortar kontsern) eelnenud majandusaasta käive Eestis oli 174,3 miljonit eurot ja Geoforce OÜ käive oli 1,8 miljonit eurot.

KonKS § 24 lõike 7 kohaselt, kui eelneva kahe aasta jooksul on üks ja sama ettevõtja või samasse kontserni kuuluv ettevõtja omandanud valitseva mõju ettevõtjate või ettevõtja osade üle, kes tegutsevad Eestis ühes ja samas majandusharus, peab selle ettevõtja käive, kelle üle omandatakse valitsev mõju, sisaldama ka nende ettevõtjate käivet, kelle üle on valitsev mõju omandatud koondumisele eelneva kahe aasta jooksul.

AS Infortar kontsern omandas 2018. aastal valitseva mõju Geoforce OÜ-ga samas majandusharus tegutseva Kiiu Soon OÜ üle. Kiiu Soon OÜ on nüüdseks nimetatud ümber EMG Karjäärid OÜ-ks ning ettevõtja 2018. aasta majandusaasta käive oli 2,4 miljonit eurot.

Eelnevast tulenevalt on KonKS § 21 lõikes 1 sätestatud käibekriteeriumid ületatud ning antud koondumine kuulub kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud

kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise osaliste äritegevused kattuvad liiva toormaterjali kaevandamisel, töötlemisel ja müügil ning kruusa toormaterjali kaevandamisel, töötlemisel ja müügil. Lisaks eksisteerib koondumise teate kohaselt koondumise osaliste äritegevustes vertikaalne seos, mis seisneb selles, et AS Infortari kontserni kuuluv AS EG Ehitus, mille peamiseks tegevuseks on gaasirajatiste ehitus ja gaasiseadmete paigaldus, kasutab täiteliivasid gaasitrasside tagasitäiteks. Märgitud vertikaalse seose hindamine ei ole käesoleva koondumise kontekstis siiski vajalik ega eesmärgipärane, kuna AS-i EG Ehitus aastane täiteliiva vajadus moodustab koondumise teate kohaselt vaid ligikaudu [0 – 5]% Eestis kaevandatavast liivast.

Konkurentsiamet on eelmisel aastal samas valdkonnas toimunud koondumise otsuses¹ analüüsinud konkurentsiolukorda ehitus- ja täiteliivade kaevandamisel Eestis. Käesolevalt tegelevad koondumise osalised lisaks liiva kaevandamisele ka kruusa kaevandamisega. Konkurentsiameti varasemas praktikas² on liiva ja kruusa tootmist ja müüki käsitletud ühe kaubaturuna, kuna liiva ja kruusa karjääridest kaevandatakse enamasti samaaegselt nii liiva, kruusa kui kruuskillustikku. Samuti on Maa-ameti koostatavas maavaravarude 2018. aasta koondbilansi seletuskirjas selgitatud, et liiv ja kruus levivad paljudes maardlates korraga³. Samas koondbilansis on liivade kaevandamise statistikas eristatud ehitusliiva, täiteliiva ja tehnoloogilist liiva ning kruusa kaevandamise statistikas on eristatud ehituskruusa ja täitekruusa.

Koondumise teate kohaselt ning tuginedes Maa-ameti maavaravarude koondbilansi andmetele moodustasid koondumise osaliste osatähtsused liivade kaevandamisel (kuupmeetrites) Eestis 2018. aastal vastavalt EMG Karjäärid OÜ-1 [10 – 20]% ja Geoforce OÜ-1 [0 – 5]% ning kruusade kaevandamisel EMG Karjäärid OÜ-1 [0 – 5]% ja Geoforce OÜ-1 [0 – 5]%.

Eelnevat arvesse võttes, puuduvad käesoleva koondumise puhul horisontaalselt mõjutatud kaubaturud juhendi § 8 lg 3 punkti 1 tähenduses. Kuna antud koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi koondumisega seotud kaubaturul, ei ole kaubaturgude täpne piiritlemine vajalik.

3.3 Hinnang koondumisele

KonKS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

¹ Konkurentsiameti 12.03.2018 otsus nr 5-5/2018-019, Jõevulin OÜ / osaühing Kiiu Soon

² Konkurentsiameti 08.12.2009 otsus nr 5.1-5/09-0047, Tallinna Teede AS / AS Vooremaa Teed

³ Kättesaadav:

https://geoportaal.maaamet.ee/docs/geoloogia/koondbilanss_2018_seletuskiri.pdf?t=20190522133534, lk 27 ja lk 37.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osaliste ühine osatähtsus liivade kaevandamisel Eestis moodustas 2018. aastal kokku [10 – 20]% ja kruusade kaevandamisel Eestis [0 – 5]%. Koondumise osaliste hinnangul on suuremateks konkurentideks liivade kaevandamisel AS TREV-2 Grupp, OÜ Eesti Killustik, AS Silikaat, AS Tariston, AS Merko Infra ja YIT Infra Eesti AS ning suurimateks konkurentideks kruusade kaevandamisel Ronk OÜ, Sokkel Holding OÜ, AS Tariston, OÜ Pihuvere Kruus, AS TREV-2 Grupp ja YIT Infra Eesti AS.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa EMG Karjäärid OÜ ja Geoforce OÜ koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

Konkurentsiameti 12.07.2019 otsuse nr 5-5/2019-036 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Veiko Ilves/ 22.07.2019